

ENVIRONMENTAL LAW SERVICE

Komunikat prasowy: Zielona Góra 20.05.2011

Władze województwa lubuskiego zamierzają nielegalnie cofnąć politykę energetyczną regionu do ubiegłego stulecia: niedawno powołana Ogólnopolska Koalicja „**Rozwój TAK - Odkrywki NIE**” zakwestionowała przygotowania do otwarcia kopalni odkrywkowej w gminach Gubin i Brody.

W dniu 18 maja upłynął termin składania uwag do zmiany „*Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego*”. Uchwalenie planu w brzmieniu proponowanym przez Marszałka Województwa Lubuskiego umożliwi budowę kopalni odkrywkowej węgla brunatnego i elektrowni opalanej tym węglem w gminach Gubin i Brody jako inwestycji celu publicznego, blokując jednocześnie możliwości rozwoju planowanych przez te gminy inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii. Członkowie Koalicji, we współpracy z prawnikami czeskiego *Ekologicznego serwisu prawnego (Ekologický právní servis)*, przygotowali uwagi do wojewódzkiego planu, kwestionując w całości proces jego uchwalania i złożyli je w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubuskiego. Postępowanie Marszałka Województwa Lubuskiego i przygotowany przez niego plan zagospodarowania przestrzennego są dotknięte szeregiem wad prawnych. W szczególności, zupełnie lekceważą wyniki wiążących i rozstrzygających referendum lokalnych¹, kwalifikują kopalnie i elektrownie jako inwestycje celu publicznego, mimo nieuchwalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i programu rządowego uznającego daną inwestycję za inwestycję publiczną o znaczeniu krajowym². Marszałek Województwa Lubuskiego prawie zupełnie pomija negatywne oddziaływanie kopalni na środowisko, nie określając nawet wpływu inwestycji na obszary Natura 2000³, mimo tego, że jeden z takich obszarów znajduje się w centrum miejsca przeznaczonego na kopalnię, zaś kilka innych w nieznacznej odległości.

¹ W referendum lokalnym z dnia 8 listopada 2009 r. 68 % uczestniczących w referendum mieszkańców gminy opowiedziało się przeciwko budowie kopalni odkrywkowej węgla brunatnego i elektrowni na terenie gminy Gubin. Jeżeli referendum zakończy się wynikiem rozstrzygającym w sprawie poddanej pod referendum, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego niezwłocznie podejmie czynności w celu jej realizacji (art. 65 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym). Na uwagę zasługuje fakt, że w sprawie wielokrotnie interweniował Rzecznik Praw Obywatelskich uznając przeprowadzone referendum za rozstrzygające i wzywając Radę Gminy Gubin do podjęcia działań zmierzających do realizacji decyzji społeczności lokalnej.

² Zgodnie z art. 48 ust. 3 p.z.p. programy rządowe sporządzane przez ministrów i centralne organy administracji rządowej są uchwalane przez Radę Ministrów w formie rozporządzenia, a więc przepisu prawa powszechnie obowiązującego. Samorząd województwa opiera się jedynie na Polityce Energetycznej Polski do 2030, która została przyjęta przez Radę Ministrów w formie uchwały czyli aktu wewnętrznego.

³ W ramach oceny oddziaływania na środowisko organ (w tym przypadku Marszałek Województwa Lubuskiego) sporządza prognozę oddziaływania na środowisko, która stosownie do art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e) u.u.i.ś. powinna określać „*przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru...*” Wskazanego powyżej wymogu PZPW nie spełnia w żadnej mierze.

ENVIRONMENTAL LAW SERVICE

W planie nie została ponadto uwzględniona skala wywłaszczeń, które muszą dotknąć lokalnych mieszkańców w związku z realizacją takich inwestycji.

Zdaniem wójta gminy Gubin Zbigniewa Barskiego: *„Władze województwa starają się przeforsować jak najszybciej realizację inwestycji polegającej na otwarciu kopalni odkrywkowej i budowie elektrowni w regionie gubińskim. Nie przejmują się przy realizacji swoich zamiarów ani obowiązującymi przepisami regulującymi planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ani prawem ochrony środowiska. Co więcej, wojewoda lubuski Helena Hatka w sposób bezprecedensowy naruszyła samodzielność gminy, stwierdzając nieważność uchwały rady gminy Gubin odstępującej od popierania budowy kopalni na rzecz rozwoju energetyki opartej na źródłach odnawialnych (farm wiatrakowych). Zmiana wojewódzkiego planu i towarzyszące jej działania blokujące zmiany rozwoju gminy w kierunku budowy farm wiatrakowych przypominają bardziej działania aparatu państwowego z okresu komunizmu niż odpowiadają zasadom przyjętym w demokratycznym państwie”.*

Wg Ekologicznego serwisu prawnego: *„Samorząd województwa lubuskiego zupełnie pominął wyniki referendum lokalnych w gminach Gubin i Brody. Uchwała Rady Gminy Gubin, uchylająca wcześniejszą decyzję o budowie kopalni i elektrowni, która stanowiła realizację woli mieszkańców wyrażonej w referendum, została uznana przez wojewodę za nieważną. W wojewódzkim planie uwzględniono natomiast wniosek o umieszczenie kopalni i elektrowni mimo tego, że został on złożony kilka miesięcy po wyznaczonym terminie⁴. Przygotowana w ramach oceny oddziaływania na środowisko prognoza stwarza wrażenie, że kopalnia odkrywkowa będzie miała wręcz pozytywny wpływ na środowisko i życie mieszkańców. Rozstrzygnięcie nadzorcze zostało już zaskarżone do wojewódzkiego sądu administracyjnego i taki sam los spotka inne rozstrzygnięcia władz niezgodne z prawem, w tym również wojewódzki plan, jeżeli zostanie on uchwalony w obecnym kształcie.”*

Irena Rogowska, Wójt Gminy Lubin, poinformowała, że: *„w dniu 9 maja 2011 roku w Lubinie z inicjatywy Społecznego Komitetu „STOP Odkrywce” oraz Stowarzyszenia Ekologicznego „EKO-UNIA” odbyło się zebranie założycielskie **Ogólnopolskiej Koalicji na rzecz powstrzymania planów budowy nowych kopalni węgla brunatnego metodą odkrywkową oraz przeprowadzenia Polski z ery kopalnej do ery odnawialnej - „Rozwój TAK - Odkrywki NIE”.***

Koalicja jest porozumieniem ludzi dobrej woli na rzecz poszanowania zasad zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska naturalnego oraz przestrzegania podstawowych praw obywatelskich. Podstawowym celem koalicji jest wdrożenie w życie woli tych mieszkańców naszego kraju, którzy na terenach swoich gmin w

⁴ Wniosek PWE Gubin Sp. z o.o. z siedzibą w Sękowicach wpłynął dopiero 26 listopada 2008 r., a więc po upływie terminu do składania wniosków do PZPWL, który minął 31 lipca 2008 r.

ENVIRONMENTAL LAW SERVICE

ważnych i prawomocnych referendach opowiedzieli się przeciw budowie kopalni węgla brunatnego metodą odkrywkową oraz obrona gmin i jej mieszkańców przed przewencyjnym wprowadzeniem prawnej ochrony złóż węgla brunatnego przed dalszą zabudową infrastrukturalną niezwiązaną z energetyką.”

Koalicja zamierza prowadzić debatę na rzecz odnawialnych źródeł energii oraz szybkiego przejścia do gospodarki niskowęglowej i niskoemisyjnej, prezentując argumenty uzasadniające alternatywne formy zagospodarowania złóż węgla brunatnego.

Deklarację przystąpienia do koalicji podpisali, jako członkowie założyciele, przedstawiciele Społecznego Komitetu „STOP Odkrywce” (wspieranego przez Bürgerinitiative "Klinger Runde" z Niemiec), stowarzyszenia „Nie Kopalni Odkrywkowej” z Gubina, Fundacji Greenpeace z Warszawy, EPS (Ekologický právní servis) z Czech, Centrum Zrównoważonego Rozwoju z Łodzi oraz wójtowie i burmistrzowie zagrożonych budową kopalni odkrywkowych dolnośląskich gmin: Lubin, Kunice, Miłkowice, Ruja, Ścinawa, Prochowice, Malczyce oraz gminy Gubin (woj. lubuskie).

Przewodniczącą Ogólnopolskiej Koalicji „**Rozwój TAK-Odkrywki NIE**” została Wójt Gminy Lubin Irena Rogowska.

Nowo powołana koalicja zamierza zwrócić się do stowarzyszeń, organizacji społecznych, jednostek samorządów terytorialnych, komitetów obywatelskich oraz osób zaufania publicznego w Polsce i za granicą z apelem o wstąpienie w jej szeregi tak by w ciągu najbliższych tygodni zorganizować krajowy zjazd koalicji, wypracować i zatwierdzić program działania

Powołanie koalicji jest prostą konsekwencją dotychczasowego stanowiska władz państwowych z Premierem Donaldem Tuskiem na czele, które z uporem godnym lepszej sprawy odmawiają uszanowania wyników referendum gminnych, nie podejmują dialogu z własnymi obywatelami, ignorują wielokrotne pisemne zaproszenia do rozmów, bezwstydnie ulegają bezpardonowym naciskom lobby energetyczono-węglowego forsując zapisy ustawowe jawnie ignorujące interes społeczny. Wspólne wysiłki koalicji wsparte przez polską i międzynarodową opinię publiczną, skłonią, mamy nadzieję, rządzących do otwarcia się na argumenty strony społecznej zanim jeszcze obywatelski protest wyleje się na ulicę.

Informacji udzielają:

- 1) Prezes Stowarzyszenia Ekologicznego „EKO-UNIA” **Radosław Gawlik**
tel.71/344-22-64, tel. 605/03-74-17, Skype:eko.unia, e-mail: rgawlik@eko.org.pl
- 2) Wójt Gminy Gubin **Zbigniew Barski** tel. 606 688 813
- 3) Prezes Centrum Zrównoważonego Rozwoju z Łodzi **Zbigniew Tynenski** tel.42/6331280 tel. kom.: 601 774 174
- 4) Społeczny rzecznik Koalicji Janusz Łucki, tel.604784768.
- 5) Beáta Filipcová, radca prawny *Ekologicznego serwisu prawnego*, 503 749 122, bfilipcova@sk-kancelaria.com.pl